

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819202147
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5819202147.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Františka Dulačku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: B.: W., nar. XX.XX.XXXX a W., nar. XX.XX.XXXX, deti bytom u matky, deti zastúpené kolíznym procesným opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, deti rodičov: matky - Mgr. Q. B., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., W. XXX/XX, zastúpená: JUDr. Andrej Bryja, advokát, so sídlom K., Z. XX a otca - Ing. X. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/53/2019-238 zo dňa 5. mája 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu zrušuje, vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd zveril maloletého W. B., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca s právom oboch rodičov zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok, matke maloletého uložil platiť na jeho výživu mesačne sumou vo výške 50,- eur vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletého, počnúc od 04.09.2020. Zmenil tým rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 11P/13/2017 zo dňa 20.06.2019 v časti o úprave práv a povinností k mal. W.. Návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti a určenie výživného vo vzťahu k maloletej W. zamietol, žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. Z dokazovania mal za preukázané, že mal. W. sa u otca nachádza od 01.04.2020, kedy ušiel zo spoločnej domácnosti od matky. Dňa 03.04.2020 otec maloletých detí žiadal návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, aby maloleté deti W. a W. boli zverené do jeho osobnej starostlivosti oproti vyživovacej povinnosti matky. Uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/53/2019 z 29.04.2020 súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoP/33/2020 zo dňa 19.08.2020 bolo uznesenie Okresného súdu Námestovo zmenené, maloletý W. bol dočasne zverený do osobnej starostlivosti otca oproti vyživovacej povinnosti matky, súčasne bol upravený styk mal. W. s matkou. Súd ustanovil uznesením zo dňa 18.02.2021 znalkyňu z odboru Psychológie, odvetvie Klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia na vykonanie znaleckého dokazovania, avšak znalkyňa znalecký posudok nevypracovala, jej činnosť sa obmedzila len na odoslanie prepisu rozhovoru otca a maloletého. Na podklade uvedeného súd vykonal dokazovanie výsluchom maloletých detí. Z vyjadrenia mal. W. považoval za preukázané, že chce bývať u otca, u mamy sa dobre necíti, nevyhovoval mu mestský život, v Q. má rodinu, možno mu v budúcnosti bude mama chýbať, ale teraz momentálne to tak nie je. Chýba mu sestra, väčšinou je doma sám. Vlastného brata ešte nevidel, vyjadril sa, že mama má novú rodinu, tak nech sa o ňu stará. Maloletá W. vo vyjadrení uviedla, že jej je jedno, kde bude bývať, obidvoch rodičov má rada, chcela by byť viac s bratom. Povedala mu to, lebo on sa s ňou nerozpráva. Chodí na výtvarný krúžok, má dve alebo tri kamarátky. Následne vo výsluchu pokračované nebolo, nakoľko sa rozplakala. Kolízny opatrovník vo vzťahu k mal. W. uviedol, že by mala byť rešpektovaná jeho vôľa, doporučil zveriť ho do osobnej starostlivosti otca, ohľadne mal.

W. nevzhladol dôvod na zmenu osobnej starostlivosti, navrhol ponechať ju v starostlivosti matky. Na podklade uvedeného s poukazom na platnú právnu úpravu súd zveril mal. W. do osobnej starostlivosti otca oproti vyživovacej povinnosti matky, mal. W. ponechal v starostlivosti matky. Podotkol, že výchova otca vo vzťahu k maloletému nie je na jeho prospech, avšak je potrebné rešpektovať vôľu dieťaťa. Pri určení výšky výživného vychádzal zo schopností, možností matky, zohľadniac jej aktuálny príjem vo výške 380,- eur i to, že má v osobnej starostlivosti mal. W.. Pri zverení mal. W. za podstatné považoval, že má rada oboch rodičov, je jej v podstate jedno, kde bude bývať, chcela by však tráviť viac času s bratom.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie otec, uviedol, že po viac ako 2 rokoch sa konečne dočkal pojednávania o zmene, avšak ku žiadnej zmene nedošlo. Sudkyňa rozhodla o rozdelení maloletých detí, a tým nesplnila ich vôľu, aby vyrastali spolu ako súrodenci. Nesúhlasil s výškou stanoveného výživného v prospech mal. W. poukazujúc na jeho vek a odôvodnené potreby. Apeloval na matku, ktorá si musí byť vedomá, že má vyživovaciu povinnosť, má manžela, dnešná doba ponúka detské jasle, kde sa o dieťa postarajú, prípadne si môže nájsť opatrovateľku a ísť do zamestnania. V roku 2017 sa nikto nepýtal, či má na to, aby platil výživné vo výške 140,- a 100,- eur, dodali sa doklady za rok dozadu a nevychádzalo sa z aktuálneho stavu. Sudkyňa na pojednávaní ignorovala vôľu mal. W., ktorá jej jasne povedala, že chce byť s bratom, čiže W., ktorý býva u otca. Apeloval predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Manželka od podania návrhu na rozvod v roku 2017 dodnes klame, zavádza spolu s kolíznou opatrovníčkou súd prvej inštancie, W. bola vytrhnutá z rodinného prostredia, kde mala výborné rodinné prostredie na výchovu, ignorovali vôľu mal. detí. W. vymazal matku zo života, W. môže presne urobiť to isté, budú spolu aj napriek súdnemu rozhodnutiu, ktoré nebude v prospech maloletej. Oni sa už o tom rozprávali a presne vedia, čo urobia. Pravdepodobnosť, že dcéra ujde od matky, ak ju súd nezverí k bratovi W., je 1:1. Syn W. zistil, že sa nemusí podrobiť súdnemu rozhodnutiu a urobí si tak, ako sa jemu páči. W. je u matky ako vo vyhnanstve, nemá rovesníkov, nikoho, s kým by trávila svoj voľný čas, tento musí tráviť s cudzím človekom, čiže druhým manželom jej matky. Má fóbiu a nenávidí, keď sú rodičia jej manžela u nich v byte, sú to pre ňu úplne cudzí ľudia. Otec sa pýta, dokedy ešte bude súd takto týrať maloletú W.. Sudkyňa okresného súdu je podľa neho dobre zaplatená, ako má rozhodnúť, 100 %-tne si je istý i o skorumpovanosti kolíznej opatrovníčky, ktorá manipuluje s výpoveďami detí. Nesprávne interpretoval, že sa dcéra W. s bratom počas víkendů nerozpráva, jeden víkend je doma, druhý je s bratom, on môže dosvedčiť, či sa deti rozprávajú alebo nie. V odvolacom návrhu žiadal rozsudok prvoinštančného súdu zmeniť ohľadne zverenia mal. W. a určenia výživného v prospech mal. W..

3. Súdu bol doložený list mal. W., ktorá v liste uvádza, že chce bývať so svojím bratom, je to pre ňu veľa, že sa jej rodičia rozviedli, nechce, aby boli rozdelení aj súrodenci. Kde bude bývať, je jej jedno, chce hlavne bývať so svojím bratom a ešte aby bývali vo svojom rodinnom dome. Do maminy môže ísť kedykoľvek, ocino jej to povedal. U ocina sa cíti dobre, sú tam jej sesternice, je tam zábava, má tam voľnosť aj robotu samozrejme a ako povedala, do maminy môže ísť kedykoľvek. Keď bola minule na súde, tak jasne povedala: „Ja chcem bývať so svojím bratom“. Nevie, prečo tak súd nespravil.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca odkázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia, navrhol rozsudok prvoinštančného súdu potvrdiť.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že z jeho odvolania je zrejmé, že otec vedie vlastné deti k „boju proti spravodlivosti“. Uvádza, že už deti vedia, že „nemusia plniť povinnosti dané im právoplatným súdnym rozhodnutím a urobia si tak, ako sa im páči“. Je preukázateľné, že otec deti vedie k tomu, že nemusia rešpektovať rozhodnutia súdu, polície, kurately. Otec rozdeľuje deti svojim správaním. W. vidí, že to normálne nie je a dokonca priznala, že ju otec prinútil napísať až dva listy s prísľubom, že ich nikomu neukáže. Je nesmierne sklamaná z otca, otec listom dcéry len preukázal, že spraví čokoľvek, aby sa deti podvolili jeho manipulácii. Dala do pozornosti súdu, či nie je v záujme mal. dcéry W. začať ex officio konanie o zákaz styku otca s maloletou a nariadenie znaleckého dokazovania z odvetvia Psychológie a psychiatrie, nakoľko je názoru, že výchova jej detí otcom sa už zjavne prieči morálnym pravidlám, záujmu a potrebám mal. detí. Otec ich používa už len ako nástroj boja proti jej osobe ako ich matke. Manipulácie sa stupňujú, deti žijú v ustavičnom strachu. V danej súvislosti poukázala na závery Znaleckého posudku č. 19/2018 z 24.09.2018, na ustanovenie § 121 CMP, § 78 Zákona o rodine s tým, že k zmene právoplatného rozsudku môže dôjsť iba na základe podstatnej zmeny pomerov. V prípade

W. došlo k akceptácii jeho rozhodnutia a vôle zostať u otca, na strane dcéry k žiadnej zmene pomerov nedošlo, čo súd náležite odôvodnil. Žiadala preto rozsudok prvoinštančného súdu potvrdiť.

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky a kolízneho opatrovníka uviedol, že tyran v tomto spore je justícia. Pýta sa „prečo“, keď matka tvrdí, že je anjelič, prečo deti od nej utekajú. Dcéru na napísanie listu nenútil a dcéru klamala, že list na súd poslal on. W. chce bývať s bratom, lebo je u matky úplne sama, nikam nechodí, stal sa z nej čudák, je tichej, bojzlivej povahy, s tým niečo nie je v poriadku. Ak to súd nebude akceptovať, každé súdne rozhodnutie dopadne tak, ako pri synovi W.. Vyrobit justíciu mediálne peklo, predloží novinárom fakty a listinné dôkazy o korupcii v justícii a kuratele v Námestove. Sú to veci, ktoré sú vopred zaplatené, po deti nikdy neprišiel s políciou ako matka. Poukazoval, že jeho exmanželka mala v predchádzajúcom období príjem minimálne 1.000,- eur, suma 50,- eur mesačne na 16-ročného syna, ktorý denne dochádza 20 km na gymnázium do Námestova, je smiešna.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v intenciách ustanovenia § 65 a § 67 CMP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) v súvislosti s ustanovením § 391 ods. 1 CSP.

8. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd nevykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania nedospel k správnym skutkovým zisteniam, následne vec nesprávne právne posúdil a to tak, pokiaľ zveril mal. W. otcovi, matke stanovil platiť na jeho výživu sumou 50,- eur mesačne. Jeho rozsudok je predčasný i pokiaľ sa týka zamietnutia návrhu otca na zverenie mal. W. do jeho starostlivosti. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že prvoinštančný súd za účelom riadneho zistenia skutkového stavu nariadil znalecké dokazovanie. Nakoľko súdna znalkyňa znalecký posudok nevypracovala, uznesenie, ktorým ustanovil znalkyňu na vypracovanie znaleckého posudku zrušil a nariadil vo veci pojednávanie. S takýmto postupom prvoinštančného súdu sa odvolací súd nestotožnil, nakoľko vzhľadom na okolnosti vyplývajúce z obsahu spisu, ako i pripojených spisov, dospel k záveru, že v predmetnej veci rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné poznatky. Vzhľadom na zložitost' posudzovaných otázok nepostačuje vykonanie dokazovania, či už výsluchom účastníkov, mal. detí, kolízneho opatrovníka. S ohľadom na závažnosť celkového vplyvu otca na maloleté deti je potrebné ustáliť hranicu medzi vôľou a túžbami mal. detí bývať s rodičom, ktorému majú byť do budúcnosti zverené a medzi cieľom otca dosiahnuť, aby deti nakoniec boli zverené do jeho osobnej starostlivosti, a tým potrestať matku. Bude preto potrebné, aby prvoinštančný súd opätovne nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru Psychológie, odvetvie Klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia, položil znalcom otázky v zmysle predchádzajúceho uznesenia zo dňa 18.02.2021, nakoľko je potrebné dôsledne smerovať pozornosť a ustáliť vzťah maloletých detí k matke, resp. k otcovi, ich pohnútky, pre ktoré momentálne matku (predovšetkým mal. W.) odmietajú, zistiť, ako momentálny stav vplyva na psychiku maloletých detí a ich celkový duševný a psychický rozvoj. U maloletého W. je potrebné odhaliť dôvod, pre ktorý preferuje otca pred matkou, aké vlastnosti si cení u otca, aké u matky a do akej miery je vo svojom úsudku ovplyvňovaný otcom. V súvislosti s rozhodnutím mal. W. zotrvať v domácnosti otca je potrebné uviesť, že súd je síce povinný rešpektovať vôľu maloletého dieťaťa, ale na druhej strane nemôže pripustiť, aby maloleté dieťa rozhodovalo za dospelých, prípadne za štátne orgány, najmä pokiaľ je obava, že s vôľou maloletého dieťaťa je manipulované, jeho úsudok je umelo inými osobami korigovaný. Je nebezpečné pripustiť, aby dieťa vo veku 16 rokov sa stalo nástrojom na prezentovanie vôle jedného z rodičov proti druhému, naviac, pokiaľ jeho vôľa a rozhodnutia sa javia byť v rozpore s jeho vlastnými záujmami.

9. Vo väzbe na uvedené odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu ako predčasný zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, predovšetkým za účelom vypracovania znaleckého dokazovania a zistenia skutočného záujmu maloletých detí v otázke ich zverenia do výchovy jednému z rodičov. Zároveň odvolací súd pripomína, že ak by i po vykonaní znaleckého dokazovania prvoinštančný súd dospel k záveru o potrebe zverenia mal. W. do výchovy otca, bude potrebné zohľadňovať v rámci ustálenia vyživovacej povinnosti matky nielen jej momentálne zárobkové možnosti, ale celkové jej schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne vykonať dokazovanie i na zistenie schopností, možnosti, majetkových pomerov jej manžela, ktorý je povinný vytvoriť jej také podmienky, aby mohla plniť vyživovaciu povinnosť v prospech svojich detí na úrovni zodpovedajúcej ich veku a odôvodneným potrebám.

10. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou

a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)